

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobkyně: L. V.
bytem X

zast. advokátem JUDr. Václavem Veselým
sídlem Gutova 3297/4, 100 00 Praha 10

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2019, sp. zn. SZ/MPSV-2019/180431-920, č.j. MPSV-2019/176815-920,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2019, sp. zn. SZ/MPSV-2019/180431-920, č.j. MPSV-2019/176815-920 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Jihlavě ze dne 16. 8. 2018, č. j. 130537/18/JI (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla podle § 34 a § 35 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o poskytování dávek“), zamítnuta žádost žalobkyně o změnu nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením „ZTP/P“.
2. Podkladem prvostupňového rozhodnutí bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně posudkovým lékařem OSSZ Jihlava ze dne 2. 8. 2018, podle něhož je žalobkyně nadále osobou se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace. Dle prvostupňového rozhodnutí se u žalobkyně jedná o středně těžké omezení funkce dvou končetin a nadále tak splňuje zákonné podmínky nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“, který jí byl již přiznán s trvalou platností. Proti prvostupňovému rozhodnutí se žalobkyně bránila odvoláním, požádala o opětovné posouzení svého zdravotního stavu a k odvolání doložila kopii rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami ze dne 6. 1. 2015, kterým jí byl přiznán nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ s trvalou platností.

II. Odvolací řízení a napadené rozhodnutí

3. Žalovaný pro účely odvolacího řízení nechal zpracovat posudek Posudkovou komisí ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“). Zdravotní stav byl přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 13. 8. 2019 se závěrem, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí nadále osobou se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek. Šlo o zdravotní stav dle odst. 1 písm. d) přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb., tj. o středně těžké omezení funkce dvou končetin.
4. V napadeném rozhodnutí byl dále podrobněji popsán posudkový nálezný a bylo zdůrazněno, že žalobkyně je schopna samostatné pomalejší chůze, je limitována pro větší vzdálenosti, při chůzi nepoužívá kompenzační pomůcky. Dle neurologie při chůzi používá dvě trekové hole. Je narušený stereotyp chůze s napadáním na pravou dolní končetinu a asymetrickým postavením pánve. Dle PK MPSV je žalobkyně omezená v celkové mobilitě, ale tíže jednotlivých postižení nenaplnuje posudková kritéria, která by stanovovala funkční postižení jako těžké nebo zvláště těžké. Zejména nelze prokázat těžké omezení funkce dvou končetin ani postižení páteře provázené těžkými parézami či ztuhnutím celé páteře ani těžké postižení pohyblivosti a výkonnosti již při lehkém zatížení a v důsledku interních či onkologických postižení. Posudek PK MPSV ze dne 13. 8. 2019 vyhodnotil žalovaný jako úplný, objektivní a přesvědčivý.
5. Žalovaný proto uzavřel, že nebyly splněny zákonné podmínky přiznání nároku na požadovaný průkaz „ZTP“. K námitce žalobkyně, že jí byl v minulosti přiznán nárok na průkaz „ZTP“ s trvalou platností žalovaný uvedl, že neshledal, že by ve vztahu ke stěžovateli bylo postupováno v rozporu s právními předpisy. Jakkoli byl žalobkyni v minulosti přiznán nárok na průkaz „ZTP“, v následujících řízeních tento nárok nemohl být potvrzen.

III. Žaloba

6. Žalobkyně navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Žalobkyně uvedla, že pravomocným rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami ze dne 6. 1. 2015 jí byl s účinností ode dne 1. 4. 2014 „na trvalo“ přiznán průkaz pro osoby se zdravotním postižením „ZTP“. Žalobkyně si po přestěhování na Vysočinu požádala dne 11. 9. 2017 u místně příslušného úřadu práce o přiznání průkazu pro osoby se zdravotním postižením „vyššího stupně“, tj. o průkaz „ZTP/P“. Na základě posouzení jejího zdravotního stavu jí však byl rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 30. 1. 2018 přiznán pouze průkaz pro osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“ a dříve přiznaný průkaz „ZTP“ správní orgán žalobkyni odňal.
7. Žalobkyně, která je dle lékařského posudku osobou se sníženým IQ poté právně nekvalifikovaným způsobem namítla, že jí pravomocně trvale přiznaný průkaz „ZTP“ nelze odejmout, na což reagoval Úřad práce ČR – krajský pobočka v Jihlavě rozhodnutím ze dne 25. 4. 2018 tím, že rozhodl o neplatnosti průkazu osoby se zdravotním postižením označeným symbolem „ZTP“, číslo průkazu X.
8. Žalobkyně následně podala novou žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením s tím, aby v tomto řízení byla zohledněna skutečnost, že jí byl v minulosti pravomocně „na trvalo“ přiznán průkaz „ZTP“, tj. aby byl napraven právně vadný stav a aby došlo k legalizaci užívání průkazu „ZTP“ žalobkyní. Pravomocné rozhodnutí úřadu práce ze dne 6. 1. 2015, kterým byl žalobkyni „na trvalo“ přiznán průkaz „ZTP“ i nadále existuje, nebylo nikdy zrušeno a podle žalobkyně má i nadále právní účinky. Má za to, že vedle sebe nemůže existovat nezrušené pravomocné správní rozhodnutí o přiznání průkazu „ZTP“ na dobu „trvale“ a pravomocné správní rozhodnutí o přiznání průkazu „TP“ na dobu „trvale“.
9. Žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí je v rozporu s jejím legitimním očekáváním. Žalobkyni byl fakticky odňat průkaz pro osoby se zdravotním postižením „ZTP“, který jí byl předtím přiznán pravomocným správním rozhodnutím s účinností ode dne 1. 4. 2014 na dobu „trvale“. Napadené rozhodnutí žalobkyně napadá pouze a jen v rozsahu, v jakém jím bylo potvrzeno faktické odnětí průkazu osoby se zdravotním postižením „ZTP“. Ve věci bylo přímo zasaženo do „pravomocné“ a „definitivně“ rozhodnuté věci, napadeným rozhodnutím tak byl porušen princip právního státu a bylo tím zasaženo do základních práv a svobod žalobkyně. Žalobkyně se přitom nebrání tomu, jak byla posouzena otázka skutková (tj. její zdravotní stav), nýbrž jak byla posouzena otázka právní.
10. Podle žalobkyně je z právního hlediska nepřípustné, aby podáním žádosti o přiznání vyššího stupně průkazu osoby se zdravotním postižením, resp. rozhodnutím o takové žádosti, bylo možné zasáhnout do již jednou pravomocně a definitivně rozhodnuté věci. Vzhledem k tomu, že od rozhodnutí o přiznání průkazu „ZTP“ uplynuly více než tři roky, nelze již podle žalobkyně toto rozhodnutí zvrátit žádným právním prostředkem. Přezkumné řízení a obnova řízení nejsou v této konkrétní věci přípustné.
11. Vedení řízení pro změnu skutkových okolností je nepřípustné, neboť na rozdíl od dávek sociální péče, dávek státní sociální podpory a dávek důchodového pojištění v případě průkazu osoby se zdravotním postižením český právní řád žádné takové řízení „v neprospěch“ zdravotně postižené osoby vést neumožňuje, a to ani na žádost žadatele. K žádosti žalobkyně tak mělo být alespoň rozhodnuto, že se ponechává průkaz osoby se

zdravotním postižením „ZTP“, a to s ohledem na předchozí pravomocné rozhodnutí úřadu práce ze dne 6. 1. 2015.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě potvrdil, že žalobkyni byl rozhodnutím úřadu práce ze dne 6. 1. 2015 přiznán nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením se symbolem „ZTP“. Poté ve věci žalobkyně proběhla tři řízení:
13. 1) Řízení zahájené k žádosti žalobkyně o změnu nároku na průkaz ze dne 11. 9. 2017 – v tomto řízení bylo na základě nového posouzení jejího zdravotního stavu zjištěno, že žalobkyně splňuje podmínky nároku na průkaz „TP“. Úřad práce poté dne 30. 1. 2018 rozhodl v rámci spojeného správního řízení současně o zamítnutí žádosti žalobkyně a o přiznání nároku žalobkyně na průkaz „TP“ od 1. 9. 2017. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně nepodala žádný opravný prostředek.
14. 2) Dne 28. 3. 2018 zahájil úřad práce z moci úřední řízení o neplatnosti průkazu „ZTP“. V tomto řízení rozhodl dne 25. 4. 2018 o neplatnosti tohoto průkazu. Odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 5. 2018 zamítl a rozhodnutí o neplatnosti průkazu potvrdil.
15. 3) Dne 18. 6. 2018 žalobkyně znovu požádala o změnu nároku na průkaz. Na základě nového posouzení zdravotního stavu žalobkyně bylo opětovně zjištěno, že žalobkyně splňuje podmínky nároku pouze na průkaz „TP“. Odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím.
16. Z obsahu žaloby podle žalovaného vyplývá, že žalobkyně považuje za nesprávné rozhodnutí úřadu práce o přiznání nároku na průkaz „TP“ a navazující odnětí průkazu „ZTP“. Svými tvrzeními tedy napadá rozhodnutí úřadu práce ze dne 30. 1. 2018 a rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2018. Ve vztahu k prvně uvedenému rozhodnutí však žalobkyně nevyčerpala řádné opravné prostředky, a proto je žaloba nepřipustná, ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2018 se pak jedná o žalobu opožděnou.
17. Napadené rozhodnutí bylo vydáno za stavu, kdy byl žalobkyni přiznán průkaz „TP“. V tomto řízení bylo rozhodováno pouze o žádosti žalobkyně na změnu tohoto průkazu. Žalobkyně tak neuvedla žádná tvrzení, kterými by napadla zákonnost napadeného rozhodnutí nebo předcházejícího postupu v řízení.
18. K vyjádření žalovaného podala žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce repliku, v níž setrvala na svých žalobních tvrzeních. Žalobu považuje za včasnou a přípustnou.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení. Ve věci nebylo pochyb o tom, že žalobkyně požaduje soudní přezkum napadeného rozhodnutí, nikoli rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2018, případně rozhodnutí úřadu práce ze dne 30. 1. 2018 (jak dovozoval žalovaný). Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 4. 9. 2019, takže pokud byla žaloba soudu podána prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dne 10. 9. 2019, jedná se o žalobu včasnou [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“]. Žalobu podala osoba k tomu oprávněnou a jedná se o žalobu přípustnou, neboť jí je napadáno rozhodnutí o opravném prostředku žalobkyně proti rozhodnutí prvostupňovému (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

20. Při splnění podmínek řízení proto krajský soud v souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
21. Soud ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovení podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) a soud zároveň nepovažoval konání ústního jednání nezbytným.
22. Žaloba není důvodná.
23. Žalobkyně nebrojí proti tomu, jakým způsobem a s jakým závěrem byl posouzen její zdravotní stav v předcházejícím řízení. Její argumentace je postavena na přesvědčení, že pokud jí byl v minulosti pravomocným rozhodnutím ze dne 6. 1. 2015 přiznán průkaz zdravotního postižení „ZTP“, toto rozhodnutí již nelze zvrátit, neboť na tento průkaz má trvalý nárok.
24. Soud předně z předloženého spisového materiálu ověřil, že ve věci žalobkyně byla vedena správní řízení tak, jak je žalovaný shrnul ve svém vyjádření k žalobě (viz výše body 13 – 15). Předmětem nyní posuzovaného správního řízení, jehož výstupem je napadené rozhodnutí, nebylo „odnětí“ průkazu ZTP žalobkyni. K tomu došlo již rozhodnutím úřadu práce ze dne 25. 4. 2018, jímž bylo v řízení z moci úřední rozhodnuto o neplatnosti průkazu žalobkyně jako osoby se zdravotním postižením označeného symbolem „ZTP“ číslo X ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to s odůvodněním, že rozhodnutím úřadu práce ze dne 30. 1. 2018 bylo rozhodnuto o změně nároku žalobkyně na průkaz osoby se zdravotním postižením. Odvolání žalobkyně proti rozhodnutí úřadu práce ze dne 25. 4. 2018 bylo zamítnuto rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 9. 2018.
25. Ve vztahu k napadenému rozhodnutí jsou tedy skutečně irelevantní námitky směřující proti rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o neplatnosti průkazu ZTP, jež byl předtím žalobkyni přiznán. Nutno ovšem jedním dechem podotknout (a tato skutečnost je pro posouzení námitek žalobkyně podstatná), že důvod, který k vydání rozhodnutí úřadu práce 25. 4. 2018 vedl, má oporu v platné právní úpravě, konkrétně v § 34a odst. 2 zákona o poskytování dávek, podle něhož platnost průkazu osoby se zdravotním postižením jako veřejné listiny končí dle písm. d) bod 5 také *rozhodnutím krajské pobočky Úřadu práce o neplatnosti průkazu osoby se zdravotním postižením v případě, že bylo rozhodnuto o změně nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením nebo o zániku nároku na tento průkaz*. Na existenci zákonem vymezených okolností, jež vedou k neplatnosti průkazu osoby se zdravotním postižením, však žalobkyně nereflexuje.
26. Svůj nárok v posuzovaném řízení žalobkyně neodvozuje ze skutečnosti, že splňuje podmínky potřebné pro přiznání průkazu ZTP, tj. že je dle § 34 odst. 3 zákona o poskytování dávek osobou s *těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti. Těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a v exteriéru má značné obtíže*. Případně, že splňuje podmínky potřebné pro získání průkazu ZTP/P, jež dle § 34 odst. 4 zákona o poskytování dávek odpovídají ještě závažnějšímu zdravotnímu postižení žadatele. Proti závěru správních orgánů, že tyto podmínky nesplňuje, žalobkyně nebrojí; to v žalobě výslovně uvádí. Soud proto, vázán žalobními body, nemohl přistoupit k přezkumu otázky skutkové, jejíž posouzení je pro přiznání nároku na průkaz osoby se

zdravotním postižením stěžejní. Tento nárok se podle § 34 zákona o poskytování dávek odvíjí od závažnosti funkčního postižení pohyblivosti nebo orientace, přičemž se jedná o otázku odbornou, medicínskou (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018 – 37, či ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 Ads 248/2017 – 61).

27. Přesvědčení žalobkyně, že jednou přiznaný nárok na průkaz ZTP již není možné žádnými právními prostředky zvrátit, je mylné a nemá oporu v platné právní úpravě. Zákon o poskytování dávek stanoví v § 34a odst. 2 taxativní výčet okolností, které vedou k ukončení platnosti průkazu osoby se zdravotním postižením jako veřejné listiny. Pokud byl žalobkyni v minulosti přiznán nárok na průkaz ZTP „s trvalou platností“, takový nárok byl přiznán jako časově neomezený, resp. časově neurčený, nikoliv jako nezrušitelný či nezměnitelný. Přiznání nároku na průkaz ZTP je na podkladě platné právní úpravy podmíněno splněním zákonných předpokladů, konkrétně existence takového zdravotního stavu žadatele, jež je předvídan zákonem o poskytování dávek v § 34 odst. 3. Pokud bylo v řízení předcházejícímu napadenému rozhodnutí zjištěno, že žalobkyně tyto předpoklady nespĺňuje, její žádosti nebylo možné vyhovět.
28. Žalobkyni nelze přisvědčit v tom, že by správní orgány postupovaly v rozporu se zákonem, pokud nebylo „legalizováno“ její užívání průkazu ZTP. K užívání tohoto průkazu již žalobkyně nebyla na základě rozhodnutí úřadu práce ze dne 25. 4. 2018 oprávněna, v tomto řízení proto mohlo dojít „pouze“ k opětovnému přiznání nároku na užívání tohoto průkazu. Pro nesplnění zákonem stanovených podmínek se tak nestalo. Touto podmínkou přitom není skutečnost, že žalobkyni již v minulosti byl nárok na průkaz ZTP jednou přiznán, nýbrž pouze zjištění vyplývající z posouzení zdravotního stavu žalobkyně, že napĺňuje podmínky uvedené v § 34 odst. 3 zákona o poskytování dávek.
29. Rozhodnutí úřadu práce ze dne 6. 1. 2015, jímž byl žalobkyni průkaz ZTP původně přiznán, sice nebylo výslovně zrušeno jiným správním rozhodnutím, rozhodnutím úřadu práce ze dne 25. 4. 2018 však toto rozhodnutí pozbylo právní účinky. V důsledku rozhodnutí ze dne 30. 1. 2018, podle něhož má žalobkyně nárok (pouze) na průkaz „TP“, totiž skončila platnost žalobkyni dříve přiznaného průkazu ZTP jako veřejné listiny. Takový postup právní úprava výslovně předvídá a umožňuje. Bylo by přitom v rozporu se smyslem a účelem této právní úpravy, která umožňuje přiznání nároku osobám na využití výhod spjatých s určitým stupněm postižení pohyblivosti nebo orientace, aby stejné výhody požívaly též osoby, jež pro to nespĺňují zákonem stanovené podmínky.
30. Nelze přitom hovořit o tom, že by byla porušena zásada legitimního očekávání žalobkyně, jak bylo namítáno. Před podáním žádosti v tomto řízení si žalobkyně byla vědoma rozhodnutí o neplatnosti průkazu ZTP, proti němuž rovněž (neúspěšně) brojila odvoláním. Nevyhověním žádosti žalobkyně nedošlo k porušení jejího legitimního očekávání, neboť toto očekávání nebylo založeno na skutečnosti, z níž by svůj nárok legitimně mohla odvozovat.
31. Krajský soud neshledal, že by napadeným rozhodnutím nebo v řízení, které mu předcházelo, došlo k porušení některého ze základních práv žalobkyně.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

32. Soud ze všech shora uvedených důvodů neshledal žalobní námitky důvodnými, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
33. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

34. Krajský soud nakonec považuje za vhodné poskytnout účastníkům řízení vysvětlení týkající se změny v obsazení soudu a z toho plynoucí skutečnosti, že ve věci nerozhodovala samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D., jak byli účastníci řízení poučeni v průběhu soudního řízení, nýbrž samosoudkyně Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph. D. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Brně č. 8 na rok 2021, která je dostupná též na www.justice.cz, totiž došlo s účinností od 1. 9. 2021 k zařazení naposled jmenované soudkyně do soudního oddělení 34 A, do něhož je zařazena též samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D. Tato samosoudkyně je však t. č. dlouhodobě nepřítomná, a proto v této věci, která přišla na pořad jednání, rozhodovat nemohla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 8. února 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph.D., v.r.
samosoudkyně